

En annan konflikt gäller skärpningen av segregationen. Nationalistregeringen har — för att nämna det mest omstridda exemplet — förordnat att omkring 70.000 svarta som bor i själva staden Johannesburg skall flyttas till områden flera mil utanför staden; de som ägt mark och bostäder skall hädanefter blott få omträtt. Man har allmänt väntat att demonstrationer, upplopp och våldsamheter skulle uppstå vid beslutets genomförande; infödingsministern Verwoerd har emellertid hävdad att förflyttningen är en ofrånkomlig konsekvens av apartheidprincipen. För några dagar sedan meddelades att förflyttningen uppskjutits på grund av att ingen möjlighet fanns att klara transporter av i Johannesburg arbetande från och till de nya boplatserna.

Ett antal lagändringar eller lagförslag anknyter på liknande sätt till regeringens tidigare följda handlingslinjer. Dels ökar man regeringens makt, dels utvidgar man apartheidprogrammet "vertikalt". Jvs. genom skärpt segregation i skilda avseenden; "horisontell" apartheid, som skulle ge de vita och de svarta separata landområden och de svarta självstyrelse inom sina områden, är, såsom Malan nyligen yttrade, "inte praktisk politik". Sålunda skall arbetsministern få rätt att bestämma från vilken rasgrupp arbetare inom ett visst yrke skall rekryteras; rimligen kommer i samband därmed förbudet för svarta att uträtta kvalificerade arbeten att utvidgas. Fackföreningar med medlemmar från mer än en ras kan vägras registrering, dvs. i praktiken förbjudas. Strejker skall kunna förbjudas av arbetsministern då vederbörande verksamhet är "väsentlig" (för de svarta gäller redan strejkförbud). Lagen mot kommunism, som berättigar till ingrepp mot personer och organisationer vilka anses samhällsfarliga, skall ytterligare utvidgas. Detta är blott några av punkterna i ett program som på en gång ökar maktkoncentrationen hos regeringen och rasförtrycket.

Viktigast av allt är kanske dock de förändringar som genomförts eller bebådats i samband med att infödingsundervisningen på nyåret överfördes från provinsförvaltningarna till infödingsministern. Åtgärderna riktar sig främst mot missionsskolorna, i vilka flertalet infödda (som över huvud går i skolor) undervisas; enligt en ministeriell uppgift är det här fråga om 4.500 skolor med 12.000 missionslärare och 500.000 elever. De beslut som hittills fattats enligt den nya ordningen går i korshet ut på att missionerna får behålla sina hittillsvarande anslag för undervisning om de överläter sina byggnader till staten och i fråga

om kursplaner, anställning av lärare och dylikt helt ställs under statens kontroll; eljest minskas anslagen omedelbart till hälften. Skolor som enligt infödingsministerns mening förkunnar en olämplig åskådning kan stängas. Avsikten med dessa bestämmelser är uppenbarligen att ge statsorganen — i stället för missionärerna — kontroll över undervisningen. En rad framstående kyrkomän har protesterat mot de nya föreskrifterna. Det anses allmänt att regeringen har för avsikt att införa en speciell undervisning för de infödda, som dels skall lägga huvudvikten på manuell utbildning, dels fostra till godtagande av den bestående ordningen. Farhågorna är väl förställda med tanke på infödingsministern Verwoerds uttalande: "Jag kommer att stänga alla skolor som sprider otillåtliga läror. Uppfostringsväsendet skall tas från dem som inger falska förhoppningar. Folk som tror på jämlikhet är inte önskvärda som lärare."

HERBERT TINGSTEN

En engelsk kommitté för informationsarbetet

i främmande länder har avgivit ett betänkande där man bland annat av sparsamhetsskäl föreslår att radioutsändningarna på svenska till Sverige och några andra västeuropeiska länder skall inställas. Från svensk synpunkt vore det beklagligt om så skedde. Enligt vad vi inhämtat beräknas antalet lyssnare ha stigit högst betydligt under de senaste åren och anses nu uppgå till omkring 70.000. Den på svenska verkssamma brittiska radion har vunnit uppskattning för sin rent upplysande, av propaganda inte färgade verksamhet. Medan

den engelska radiotjänsten eventuellt kommer att indras, har den ryska och polska radioverksamheten på svenska i hög grad ökat, och denna innehåller till stor del ren propaganda.